



Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 64/12
Luksemburg, 15 maja 2012 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-40/11
Yoshikazu Iida / Stadt Ulm

Zdaniem rzecznik generalnej Vericy Trstenjak prawo Unii może przyznawać uprawnionemu do opieki rodzicowi będącemu obywatelem państwa trzeciego prawo pobytu w państwie pochodzenia dziecka, jeżeli dziecko to przeprowadziło się z drugim rodzicem do innego państwa członkowskiego

Takie prawo pobytu zakłada, że jego odmowa skutkowałaby ograniczeniem swobody przemieszczania się dziecka jako obywatela Unii i niewspółmiernie naruszałaby jego prawo podstawowe do stałego, osobistego związku i bezpośredniego kontaktu z obojgiem rodziców

Yoshikazu Iida, obywatel Japonii, od 1998 r. pozostaje w związku małżeńskim z obywatelką Niemiec. Ich wspólna córka urodziła się w 2004 r. w USA i oprócz obywatelstwa Stanów Zjednoczonych i obywatelstwa Japonii posiada także obywatelstwo Niemiec. Pod koniec grudnia 2005 r. rodzina przeprowadziła się ze Stanów Zjednoczonych do Ulm w Niemczech, gdzie Y. Iida otrzymał zezwolenie na pobyt jako małżonek obywatelki Niemiec. Od początku 2006 r. Y. Iida jest zatrudniony w Ulm na czas nieokreślony. Na początku 2008 r. jego żona przeprowadziła się z córką do Wiednia (Austria), gdzie podjęła pracę. Od stycznia 2008 r. Y. Iida, który pozostał w Ulm, i jego małżonka pozostają w separacji, jednak prawo do opieki nad dzieckiem przysługuje obojgu rodzicom. Y. Iida przebywa obecnie w Niemczech legalnie, niemniej udzielone mu krajowe zezwolenie na pobyt jest związane z jego działalnością zawodową w Niemczech. Uważa on jednak, że ze względu na wykonywane prawo opieki nad swoją mieszkającą w Austrii córką, przysługuje mu wynikające z prawa Unii prawo pobytu w Niemczech. Jego wniosek o wydanie „karty pobytowej członka rodziny obywatela Unii” na podstawie dyrektywy 2004/38¹ został tymczasem oddalony przez miasto Ulm.

Rozpoznający tę sprawę Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (trybunał administracyjny kraju związkowego Badania-Wirtembergia) zwrócił się do Trybunału o wyjaśnienie, czy z prawa Unii można wywieść dla uprawnionego do opieki nad dzieckiem rodzica będącego obywatelem państwa trzeciego, w celu utrzymania stałego, osobistego związku i bezpośredniego kontaktu z dzieckiem będącym obywatelem Unii, prawo do pozostania w państwie członkowskim pochodzenia dziecka, jeżeli dziecko to w wykonaniu swobody przemieszczania się przeprowadziło się stamtąd do innego państwa członkowskiego.

Rzecznik generalna Verica Trstenjak, w przedstawionej dziś opinii, stanęła na stanowisku, że dyrektywa 2004/38 nie pozwala na wywiedzenie prawa pobytu uprawnionego do opieki obywatela państwa trzeciego w państwie pochodzenia małoletniego obywatela Unii, który przeniósł się do innego państwa członkowskiego. Dyrektywa ta reguluje bowiem jedynie prawo pobytu obywatela Unii i jego rodziny w innym państwie członkowskim niż to, którego obywatelstwo posiada.

Również dotychczasowe orzecznictwo Trybunału, zgodnie z którym status obywatela Unii w odniesieniu do małoletniego dziecka może w konkretnym przypadku prowadzić do tego, że także jego uprawnionemu do opieki rodzicowi będącemu obywatelem państwa trzeciego zostanie przyznane prawo pobytu wywiedzione z prawa Unii, nie pozwala w ocenie rzecznik generalnej na przyznanie Y. Iidzie prawa pobytu w Niemczech. W myśl tego orzecznictwa bowiem musiałyby

¹ Dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich (Dz.U. L 158, s. 77).

dojść do naruszenia istoty praw przysługujących dziecku w związku z posiadanym przez nie statusem obywatela Unii. Do takiego naruszenia doszłoby, na przykład, gdyby odmowa prawa pobytu w państwie pobytu dziecka powodowałaaby w rezultacie konieczność opuszczenia przez dziecko terytorium Unii² albo gdyby pozbawiła skuteczności prawo pobytu dziecka³. Córka Y. lidy skorzystała jednak w pełnym zakresie z przysługującego jej prawa do swobodnego przemieszczania się, przenosząc się wraz z matką do Austrii, pomimo że jej ojcu nie przyznano jeszcze prawa pobytu w Niemczech wywiedzionego z prawa Unii. A zatem istota jej praw związanych ze statusem obywatelki Unii nie jest w sposób widoczny – przynajmniej obecnie – zagrożona.

Rzecznik generalna uważa jednak, że wynikające z prawa Unii prawo pobytu rodzica będącego obywatelem państwa trzeciego w państwie pochodzenia jego dziecka może jednak zostać przyznane w celu faktycznego zapewnienia przestrzegania – zagwarantowanych dziecku w Karcie praw podstawowych – podstawowych praw do stałego, osobistego związku i bezpośredniego kontaktu z obojgiem rodziców oraz do poszanowania życia rodzinnego.

Karta praw podstawowych znajduje jednak zastosowanie tylko wtedy, gdy istnieje wystarczająco ścisły związek ze stosowaniem prawa Unii. Taki związek istnieje wówczas, gdy odmowa prawa pobytu na podstawie prawa Unii wprowadzie nie naruszałaby istoty praw związanych ze statusem obywatela Unii, ale w mniejszym stopniu ograniczałaby korzystanie przez małoletniego obywatela Unii z prawa do swobodnego przemieszczania się. Tak więc w przyszłości niepewna sytuacja ojca pod względem prawa pobytu w Niemczech mogłaby odwieść jego małoletnią córkę jako obywatelkę Unii od dalszego korzystania z prawa do swobodnego przemieszczania się. Ustalenie, czy mamy tu do czynienia z takim przypadkiem należy jednak do Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg.

Gdyby Verwaltungsgerichtshof stwierdził, że doszło do ograniczenia przysługującego córce prawa do swobodnego przemieszczania się, Karta praw podstawowych znalazłaby zastosowanie, w związku z czym Verwaltungsgerichtshof musiałby ustalić następnie, czy odmowa przyznania ojcu prawa pobytu wywodzonego z prawa Unii faktycznie naruszałaby prawa podstawowe córki. Takie naruszenie mogłoby zaistnieć na przykład, gdyby odmowa tego prawa pobytu wiązała się z uniemożliwieniem stałego, osobistego związku między ojcem a córką.

Rzecznik generalna V. Trstenjak doszła zatem do wniosku, że z prawa Unii można wywieść prawo pobytu uprawnionego do opieki rodzica będącego obywatelem państwa trzeciego w państwie pochodzenia małoletniego obywatela Unii w celu utrzymania stałego, osobistego związku i bezpośredniego kontaktu dziecka z rodzicem, jeśli dziecko to, korzystając ze swojego prawa do swobodnego przemieszczania się, przeprowadziło się do innego państwa członkowskiego. To prawo pobytu zakłada, że jego odmowa skutkowałaby ograniczeniem swobody przemieszczania się dziecka i w świetle praw podstawowych gwarantowanych Kartą do utrzymywania stałego, osobistego związku i bezpośredniego kontaktu z obojgiem rodziców oraz do poszanowania życia rodzinnego powinna zostać uznana za niewspółmierne naruszenie tych praw.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

² Wyrok z dnia 8 marca 2011 r. w sprawie [C-34/09](#) Ruiz Zabrano, zob. [komunikat prasowy nr 16/11](#).

³ Wyrok z dnia 19 października 2004 r. w sprawie [C-200/02](#) Zhu i Chen, zob. [komunikat prasowy nr 84/04](#).

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia
Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793